

Zpráva předsedy Nár. Výboru

Omaha, dne 23. listopadu, 1894.

Čl. Národního Výboru

Jsa již po více než tři měsíce vlekou chorobou na lůžko postátní, lituji velice, že nemohu se účastnit čtvrtého sjezdu Národního Výboru a tu správu o činnosti své předložit.

Od minulého sjezdu, který skoro před jeden a půl rokem se odbýval, vzrostla v semi této třech stranách, již tehdy posílovaná na stupeň druhý nikdy nebývalý a pod vlivem této ochromena takměř činnost Národního Výboru, neb jak ze správy pokladnice vysvítá, svezly se měrou náramnou stroje prostředků k sdárnému působení.

Když odbýván byl minulý sjezd podíleli se v něm mimo zástupce původního Národního Výboru, svolenébo ve sjezdu jednoty Č. S. P. S., též zástupci N. J. S., J. Č. D., Cestných Rytířů a Dam a Národního Slovenského Spolku. Z toho dalo se souditi, že Jednoty tyto, berouce podíl na jednání Národního Výboru, poskytnou též potřebných prostředků k účelům ve stanovách Národního Výboru vytknutým a doufám též, že Bratrská Podporující Jednota, Táborité a Občanské Hlady vstoupí v řady Národního Výboru. Váček naděje tyto zklamaly úplně a Jednoty tyto zůstaly vůči snahám a účelům Národního Výboru téměř lhostejnými. Za těch okolností obmezovati se musel ovšem Výkonný Výbor tou měrou v působnosti, jako obmezen byl v prostředcích.

Korrespondenční kancelář.

V minulém sjezdu přijato bylo usnešení, aby upuštěno bylo od vydržování zvláštní korrespondenční kanceláře v Praze pro tisk americký, aby pečováno bylo o to, by zprávy z pramene českého nalezly místa v pařížském vydání Herald a konečně aby pečováno bylo o to, by občas zasílány byly zprávy telegrafické z Čech společenému tisku americkému v Londýně.

Tomuto usnešení snažil jsem se vyhověti, přišel jsem ale záhy k tomu poznání, že na slíbené podávání zpráv z Čech do pařížského Herald, jichž přijímání bylo snahou Výkonného Výboru přislíbeno, nelze nijakým způsobem spoléhati a sliby učiněné že zůstávají nesplněny. Setkal jsem taktéž, že občasné podávání zpráv Spojenému tisku nedochází u tohoto váhy a povážlivosti, jak by mělo, konečně, seznal jsem, že zastavení práce dřívějšího dopisovatele zakládalo se na nedorozumění a liché domněnce a když vše objasněno, tento přislíbil znovu působiti. Kdyby bylo třeba, i bezplatně. Po uvážení všeho toho přijato bylo nabídnouti pana dopisovatele a též zahájil znovu činnost svou minulý podzim, přislíbil zároveň, že každým měsícem, aneb aspoň občas, podáváti bude zprávy o tom co odeslal, abychom zde seznati mohli, zdali je tiskem uveřejňováno. Vřknak takový podal pouze jediný a sice v minulém lednu, z něhož seznali jsme, že všechny jeho stručnější zprávy o udalostech spojeným tiskem zdejším přijaty byly, však z delších pojednání situacních žádné uveřejnění nedošlo. Zároveň sdělil mi korrespondent, že zástupce asociovaného tisku Prahu navštívil a s naším korrespondentem osobně se seznámil i projevil úmysl, založiti v Praze vlastní kancelář asociovaného tisku. To bylo poslední sdělení, které Výkonný Výbor od korrespondenta pražského obdržel. Také ze strany, na kterou honorář poslán býti měl, nedošly žádné zprávy. Z toho zdá se vysvítati, že korrespondent je úplně lhostejným k tomu, v co několikrát se uvázal a konati přislíbil a zdá se mi nehodným Národního Výboru, aby se stále odvolával. Z té příčiny neudílím jsem žádných dalších kroků, ponechávaje vše až do sjezdu. Vzhledem k tomu, že bý-

valý člen Národního Výboru, pan Karel Jonák, opětně místo co konsul pražský soujme, bylo by snad dobře jej požádati, aby korrespondenta ochotného v Praze vyhledal.

Dějiny české v tisk anglický.

V minulém sjezdu byla usnešeno, aby byly přijaty a dány do tisku dějiny sepsané panem R. Vickersem po opravě provedené autorem pod dohledem pp. Zdrůbka, Jonáka a J. J. Krále.

Usnešení toto bylo tehdy přijato v tom očekávání, že pan August Geringer ve vydání díla toho se uvále. Když však v posledním den zasedání pan Geringer prostřednictvím pana Zdrůbka ohlásil, že vydání podniknouti nechce, započato bylo vyjednávání s panem Vickersem, který výboru jej navštívil, mu sdělil, že by nakladatele na spis svůj snadno našel, když by Národní Výbor odebral částky nákladu zaručil.

Nakladatelem tím byl pan Chas. Sergel, který nabídl se spis sám Vickersův vydati, bez jakýchkoliv nároků na honorář neb jinou náhradu ze strany spisovatele neb své, když Národní Výbor se zaváže 600 výtisků odebrati. Jelikož většina členů Výkonného Výboru tehdy ještě v městě se nalézala, svolání byli přítomni k mimořádné schůzi, v kteréž na proposici pana Sergela přistoupili a smlouvu jím navrženou schválili. Pan Vickers též ochotně podrobil se revidi rukopisu svého. Spis měl býti vydán v podzim minulého roku. Konec roku stěžoval si pan Vickers, že pan Sergel vydání spisu zdržuje a nabízel se, aby zrušeno bylo ujednání s panem Sergelem, že jiného nakladatele za vhodnějších podmínek vyhledá. Když se vydání dějin stále protahovalo, navštívil nřezpánský Chicago v záležitosti té a bylo mu panem Sergelem sděleno, že práhavy zavazeny byly jednak zdlouhavým čtením korektur, jednak tím, že pan Vickers snažil se vzbuditi u něho podezření, že Národní Výbor nedostojí své smlouvě a konečně tím, že posud nebyly vyvoleny ilustrace pro spis. Jelikož mezi tím čtení korektur bylo skončeno a panu Sergelovi dostalo se ujištění, že Národní Výbor smlouvě své dostáti hodlá, což projevil složením části peněz v banku pp. Kašpara a Karla, zbývala jen třetí příčina zdržování, totiž vyvolení přiměřených ilustrací, což společným působením pp. spisovatele, vydavatele, Zdrůbka, Krále a nřezpánského provedeno. Tu zdálo se, že nestojí nic více v cestě vydání díla dávno žádaného, však náhle došel nřezpánského dopis pana Vickerse, v němž tento oznamoval, že spis jest vydán a požadoval \$300 co honorář, jinak hrozil požádati o soudní rozkaz, kterým by vydání díla za povězeno bylo. Veškerou korrespondenci ze strany pana Vickerse i mé příkladám k zprávě této, podotýkaje, že odmítnul jsem veškeré nároky pana Vickerse na Národní Výbor, jelikož výslovně vyjednáno bylo mezi Národním Výborem, panem Vickersem a panem Sergelem, že o honorář mezi oběma poslednějšímí dohodnuti učiněno bylo a Národní Výbor neměl s tím co dělati. Slíbil jsem však panu Vickersovi, jak z dopisu vysvítá, že záležitost tuto předložím Národnímu Výboru, aby učinil co v té věci za dobré uzná. Mám za to, že pan Vickers zaslouží si vděk národa českého za práci svou, kterouž podniknul v zájmu jeho a to tím spíše, jelikož zvěděl jsem, že dohodnuti mezi ním a panem Sergelem jest toho způsobu, že z prvních devíti set výtisků pan Vickers nemá právo požadovati žádného honoráře a teprve z následujících honorář vyplácen bude. Jelikož prodej spisu posud nedostoupil toho počtu, neobdržel pan Vickers posud žádný honorář a nebude-li odbyt na spis v budoucnosti lepším, měl by skrov-

ně vyhlídka na odměnu za obtížnou práci svou. Vzhledem k tomu hoděn jest pan Vickers doista odměny nějaké z naší strany, byť i jedním jeho, jak vysvítá z dopisů příložených, jak ohledně toho, že chtěl spůsobiti škodu panu Sergelovi, když vř tento celý spis naskočený měl a snad k vůli výhodnějším pro sebe podmínkám jinému nakladateli svěřiti chtěl, ani vzhledem k nezodpovědnému jednání zastrálování nás, což obě není hodno historika našeho.

Jak ze zprávy tajemníka vysvítá, dostal Národní Výbor úplně zavažu svého vůči panu Sergelovi a odebral od něho zaručených 600 výtisků spisu paně Vickersova. Tři potkal se s kritikou velmi přísnou ze strany, všech listů našich, na tak dalece jak díla samého se týče a jest nepochybným, že jest dílem zasloužilým a Národní Výbor vykonal důležitou část povinnosti své, že o vydání jeho se postaral, neboť jinak by sotva bývalo na světlo vyšlo.

Přistěhovalectví kancelář.

V minulém sjezdu usnešeno bylo přikročiti dle dřívějšího uzavření ku založení česko-slovenského spolku na ochranu přistěhovalectví. Pokus k tomu učinil byl v New Yorku učiněn a spolek inkorporován, však jak se podobá, setkal se s úplným nezdarem. Spolek sestaven dle dřívějšího usnešení ze zástupců českých a slovenských požádal Národní Výbor o půjčku \$100 ku krytí předběžných výdajů. Až půjčka tato výslovně ve sjezdu povolena nebyla, považoval Výkonný Výbor za svou povinnost žádosti přistěhovalectvího spolku vyhověti, a tak nejen návrhem, slovem, nřezbrž také skutkem jej podporovati a proto žádosti té bylo vyhověno.

Spolek tento působil po několik měsíců a několikrát rozeslal oběžníky na spolky i jednotlivce, jmenem svým i Národního Výboru, žádaje o podporu a příspěvek. Všechny žádosti tyto došly slabého ohlasu a několik spolků přihlásilo se s nepatrným příspěvkem k udržování spolku přistěhovalectvího. Mám za to, že to připsati dlužno částečně panujícímu finančnímu, však částečně možno též seznávati z lhostejnosti té, že lid náš, neuznává potřebu spolku takového, maje snad za to, že společnosti přeplavni i úřady vládní chrání nyní dostatečně přistěhovalectví a není jim potřeby žádné ochrany zvláštní ze strany naší. Spolek ten neuznal za dobré podati závěrečné zprávy své Výkonnému Výboru, aniž vím, zda-li podá zprávu sjezdu a nelze mi tudíž žádné bližší zprávy o nynějším stavu spolku toho podati.

Statistika Čechů amerických a obeslátní Národopisné výstavy.

V obou věcech těchto pokračováno bylo tajemníkem Národního Výboru však poměrně se skrovnými výsledky, jak ze zprávy jeho vysvítá. Vzdor úsilovnému jeho vybízení a rozeslání dotazníků, jen málo našlo se rukou ochotných, které podjaly se díla, tak že výsledek zůstal kusým a nedokonalým. Hlavně města naše větš, kde též největší jest ruch národní, kde největší zastoupení ve spolcích jest a kde mělo se očekávati výsledků nejlepších, neudílila skoro pranic ani pro jedno, ani pro druhé. Kdežto ze strany jedné jevila se tato lhostejnost, jak vůči statistice tak i vůči zastoupení na výstavě Národopisné, ze strany druhé nebylo prostředků, ana částka k tomu cíli v minulém sjezdu povolena až směšně malichernou byla, a mimoto působilo obtíže, že Výkonný Výbor nemohl ku potřebným poradám se scházeti a proto mimo sbírání statistiky velmi málo jiného činiti se mohlo. Minulého leta uchopili se obeslátní výstavy Národopisné někteří horliví rodáci čichagští a za spolupůsobení zástupců N. J. S. a velkofádu Illinoisi Č. S. P. S., počali působiti pro obeslátní výstavy. Výbor tento požádal ta-

jemníka Národního Výboru o přepuštění sebraných posud předmetů a statistiky a jelikož usnával jsem, že zastoupení na Národopisné výstavě bude možným pouze jenom působením výboru čichagského, dal jsem svolení své k tomu, aby tajemník předmety pro výstavu sebrané výboru onomu přepustil, v čemž doufám naléati souhlasu sjezdu. Ohledně dalšího odporučení sjezdu minulého, aby vyjednal s panem Wachtlem v Milwaukee, zš by přenechati chtěl model amerického obydlí k zásluce pro výstavu, sděluji, že jsem s příčinou té pana Wachtla v Milwaukee navštívil, ale jelikož za dílo své cenu vyšší než uszešením v minulém sjezdu ku veškerým vydání povolena byla, požadoval, nemohla koupě žádná s panem Wachtlem uzavřena býti.

Vydání spisu statistiky česko-americké tiskem nemohlo dle usnešení v minulém sjezdu povoleno býti pro neúplnost svou, jak avšhu podotknuto a nemožnost sepsání jen poněkud přibližně úplného došlo.

Bohemian Voice.

Ve vydávání Bohemian Voice bylo pokračováno. O výsledku a stavu podává vřkaz zpráva tajemníka, v kteréž vysvítá, že počet odběratelů sice vzrostl, ale většinou ještě zrostl počet dluhujících. Následkem váznutí předplatného, nalezá se administrace Voice též pozadu v placení za tisk i redakci.

Od minulého sjezdu nastala změna v redakci a sice minulou zimu, kdy následkem složení redakce panem Čapkem bylo nutno ohlednouti se po jině síle a pan J. J. Král redakci přijal. Bohemian Voice nespínil očekávání v něj kladená, částečně snad následkem těsně finanční, která v zemi zavládá, částečně pak doista i následkem nedostatečné podpory, kteréž se časopis jak ze strany jednot a spolků, tak ze strany časopisectva dostávalo. Když založen byl Voice, učiněno tak v té naději, že počet odběratelů jeho hned v prvním roce dospěje aspoň ku pěti tisícům. S tímto počtem, který vzhledem k půl milionu Čechů amerických jest doista pranepatrným, mohly se nejen krýti veškeré výlohy vydávání, nřezbrž i mohlo několik tisíc výtisků zvláště býti tištěno a ještě byla by se kryla výloha služného tajemníka co administrátora, ba mohlo zbýti několik set na jiná vydání Národního Výboru. Vřak toho cíl ne losaženo a když shledali jsme minulě zimu, že za dřívějšího zářizení nekryjí se výlohy a administrace padá v dluh, jakož i že práce tajemníka nedocházejí toho ohlasu a odpovědí jak se očekávalo, tak že nevyžadují veškeren jeho čas, bylo usnešeno v administracním výboru zmenšiti počet výtisků zdarma na různé časopisy rozeslaných a poslati Voice pouze jen časopisům nejhlavnějším; dále, zmenšiti množství látky v časopisu obsažené a umenšiti tak výlohy na sadbu i redakci; konečně usnešeno zmenšiti služné tajemníka Národního Výboru, který zároveň administraci na starost má, na \$35 měsíčně a honorář redaktora na \$50. Tyto změny schválili členové výkonného výboru. Od ujednání se redakce panem Králem vycházel časopis velmi nepravidelně následkem zdržování rukopisů.

Jelikož naděje v Bohemian Voice skládané se nespílnily, jest vážnou otázkou, zdali se ve vydávání pokračovati má, neb zdali by snad kdo další vydávání na sebe převzítí chtěl.

V minulém sjezdu navržen byl výbor, pozůstávající z pp. Rovniánek, Sprošť a Miškovský, který měl vstoupiti ve spojení s čelnějšímí slovenskými muži a organizacemi v Americe, za cílem dorozumění ohledně svolání všelosvenského sjezdu. Výbor ten měl poslati Výkonnému Výboru zprávu a s jeho dorozuměním určití čas a místo,

kde by sjezd odbýván býti. Zpráva tato nebyla podána a tudý zdá se ve směru tom vyšetřeno býti.

K závěrečnému uvěsti, že svůj podíl vedal se pan K. Jonák, připsím nřezpánskému, čtení v Národním Výboru a ohledně zdravotních. Jelikož pan Jonák zvolen byl ve sjezdu Cedar Rapidským co zástupce jednoty Č. S. P. S. oznámil jsem jeho vystoupení Národního Výboru úřadovně N. J. S. se žádostí, aby jiný člen jeho byl ustanoven. Až dosud došla mne zpráva, že by tak bylo stalo.

Letošní zpráva o činnosti od minulého sjezdu není tak utěšitelá jak bylo by ku přání. Mám za to ve velkou vinu o to nose třes, že již skoro po dva roky však zároveň není pochyby, že dostalo se Národním Výboru jeho podnikům té všestranné a živé podpory časopisů českých, jmena těch hlavnějšých, již za třetím měl a bez nich nebyla práce jeho a snahou tak úspěšnou, bylo si přáti. Ovšem nelze stvát si na to, že když časopisem dány byly zprávy z činnosti Národního Výboru, byly by samotny leda jen výminkou; však chybna té horlivé a všeobecné podpory, která, chybělo na odporučení, snahy a úsilí výboru provázeti. Předštitáme-li listy z vřshledáváme že není snad jedině dne, aby v sloupcích redakce nepřimlouvaly se horlivé o podporu účele národní, tu výstavu, druhé Maticí školskou a jině čele. Jak zcela jinak vypadají české listy americké! Tu shledáváme se se slovem povědomým ku snahám národním, měš s nechutí otkisovány; sta vy časopisům poskytované, uveřejňují se pouhé zkratky a dotknutím, že pro uveřejnění toho zaslána místa nezbyvá. Přece, má-li se vůbec jaká věc ve směru národním zde rozvíti, jest zapotřebí mnohem horlivější pobídky lidu našeho, kterýž odporu jest liknavějším, lhostejnějším a nedbalejším ve věcech národních, než lid náš ve vř Casopisy jsou našimi vudci a k u těch jeví se chladnost a lhostejnost, pak těžko jest pohnouti chybějící ještě lid, k nějakému páso národním. Tím vysvětluje nám, proč mezi půl milionem Čechů amerických nalezlo se jich 600, kteří obětovali několik dní na dějiny české v angličtině, a velké většině rodin těch angličtině se čte a dějiny měly by býti k rodinnou. Tím vysvětluje stejnost ku všem ostatním snahám Národního Výboru. Podáří-li Národním Výboru lhostejnost, to odstraniti a vřelejši zájmy snahy své u časopisů zbuditi, mnoho prospěšného v budoucnu vykonati. V dokonale účte

Jan Rosick

Téměř každoročně na podzim jaře trpěl jsem zácpou a bolestivá jater. Použitím Dra. Koeniga hamburských kapek jsem úplně uzdraven a doposud zdrav.—K. C. Schneider, Bloomington, Ill.

— Čtete! Vojtěškové sem V čísle tomto naleznou naši oznámku semenářské firmy Beth & Kinnison z Garden City, Kans. již by si přefčtati měli věnovati již sobě zaopatřiti chtějí čisté a bré semeno vojtěšké. Semeno tímto se firma tato takměř výhradně zabývá a nalezají se ve středě jin, kde se vojtěška pěstuje, jí umožněno, prodati toto semeno vždy čerstvé a čisté. Pošlete si ceník a návod jak pěstovati pro va ku připraviti. Pšete anglicky. McBeth & Kinnison, Garden City, Kans.

Severovy prášky proti bolesti hlavy pomohou vždy. Mějte je k ruce.